

Вінницький національний аграрний університет
Кафедра Менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково – педагогічної
та навчальної роботи

Гулько І.В.
“ ” 2012 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Світове сільське господарство та зовнішньоекономічна діяльність

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 0901 Сільське господарство і лісництво

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 7.09010101 Агрономія

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення ННІ Менеджменту, адміністрування та права

(назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма Світове сільське господарство та зовнішньоекономічна діяльність для студентів

(назва навчальної дисципліни)

за напрямом підготовки 0901 Сільське господарство і лісництво
спеціальністю 7.09010101 Агрономія „ ” 2012 року с.

К.є.н., доцент Головня О.М.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Менеджменту ЗЕД

Протокол від “ 28 ” серпня 2012 року № 1

Завідувач кафедри (циклової, предметної комісії) _____

_____ (Прутська О.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“ _____ ” _____ 20__ року

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за напрямом підготовки (спеціальністю) _____

(шифр, назва)

Протокол від “ 31 ” серпня 2012 року № 1

“ _____ ” _____ 20__ року Голова _____ (Кафлевська С.Г.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2,5	Галузь знань <u>0901 Сільське господарство і лісництво</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>7.09010101 Агрономія</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5 - й	6 -й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		10 – й	11 -й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,5 самостійної роботи студента – 4,1	Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	12 год.	2 - год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	4 - год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		66 год.	84 - год.
	Індивідуальні завдання: год.		
	Вид контролю: залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 29 % : 71 %

для заочної форми навчання – 10 % : 90 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: озброїти майбутніх фахівців систематизованими та узагальненими знаннями про економіку сільського господарства окремих країн і регіонів у контексті загальносвітових тенденцій розвитку сільськогосподарського виробництва та міжнародних зв'язків. Важливе значення мають знання про виробничі відносини у галузі сільського господарства окремих країн світу загалом та за типами господарств в цих країнах, основні напрями соціально-економічної інтеграції, форми міжнародної економічної і науково-технічної співпраці, прогресивні зарубіжні практики і досвід.

Завдання: формування у студентів знань основних закономірностей сільського господарства, уміння аналізувати сучасний стан і оцінювати перспективи його подальшого розвитку; визначення рівня розвитку національних економік сільського господарства; розробка методів та шляхів використання досвіду зарубіжних країн у вирішенні проблем економічного розвитку сільського господарства України.

Внаслідок вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- основні закономірності формування світового сільського господарства та окремих регіонів;
- рівень розвитку національних економік сільського господарства розвинутих країн;
- тенденції розвитку економіки сільського господарства різних країн світу та регіонів;
- методи та шляхи використання зарубіжного досвіду в сільському господарстві України;
- переваги та недоліки економік сільського господарства в окремих країнах світу.

Повинен **уміти**:

- аналізувати та робити висновки основних тенденцій розвитку сільськогосподарського виробництва в окремих країнах та регіонах світу;
- використовувати досвід передових країн на сільськогосподарських підприємствах України;
- аналізувати та визначати економічні переваги і недоліки в сільськогосподарському виробництві різних країн світу.

Основними видами навчання з дисципліни є: лекції, лабораторно-практичні заняття, семінари, а також передбачається індивідуальна робота студентів під керівництвом викладачів.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I.

Економіка світового сільського господарства

Тема 1. Роль сільського господарства у світовій економіці та тенденції його розвитку

Місце сільського господарства у світовому виробництві. Міжнародна економіка як система світового господарства і міжнародних економічних відносин. Чисельність зайнятого в сільському господарстві країн працездатного населення. Сільське господарство як виробник ряду важливих видів технічної сировини.

Частка аграрної сфери у валовому внутрішньому продукті, валовому національному доході, внутрішній і зовнішній торгівлі.

Вплив науково-технічної революції на розвиток сільського господарства з різним рівнем розвитку економіки. Концентрація і спеціалізація сільськогосподарського виробництва, кооперація і агропромислова інтеграція. Економічні аспекти оптимізації природоохоронних технологій і стратегій. Запобігання і ліквідація наслідків екологічних ексцесів, техногенного тиску на природу.

Тема 2. Глобалізація розвитку і світові проблеми людства

Геоагро. Глобалагро. Демографічна ситуація в світі та окремих її регіонах в 20-му та прогноз на першу половину 21 сторіччя. Щоденний і щорічний приріст населення Земної кулі і окремих регіонів світу. Потреби людини та їх пріоритети.

Науково-обґрунтовані норми харчування людей та фактична забезпеченість населення в різних частинах світу продуктами харчування (загальна калорійність). Поділ країн світу за індексом розвитку людського потенціалу (ІРЛП) та місце України за цим показником. „Країни – глобалізатори”.

Тема 3. Продовольча проблема в сучасному світі

Система глобального планування виробництва і розподілу продовольства. Основні тенденції виробництва продовольства в різних регіонах світу. Масштаби голоду і недоїдання. Томас Мальтус і його теорія через 200 років. Сільське господарство як джерело одержання продуктів харчування, його роль і місце в економічному і соціальному житті людей на Землі. Співвідношення продукції рослинництва і тваринництва в харчуванні

людей. Інші, крім сільського господарства, джерела надходження продуктів харчування. Продовольча безпека країни. Концептуальне визначення продовольчої проблеми. Цілі продовольчої проблеми та сільськогосподарської організації ООН, ФАО та інших міжнародних організацій. Система управління світовим аграрним виробництвом.

Науково обгрунтовані потреби людей в різних продуктах харчування. Загальна калорійність добового раціону людини та відмінність по цьому показнику між регіонами світу. Річна потреба людини в продуктах харчування рослинного і тваринного походження. Відмінності між континентами світу по показнику калорійності добового раціону харчування людей. Місце України за показниками забезпеченості населення продуктами харчування.

Тема 4. Світовий ринок сільськогосподарськими товарами

Міжнародний поділ праці і світовий ринок. Поняття світового ринку. Товари сільськогосподарського походження у світовій торгівлі. Світові біржі сільськогосподарської продукції. Масштаби, структура динаміка експорту та імпорту. Показники міжнародної торгівлі. Поняття про митні тарифи і митні збори. Принципи найбільшого сприяння у світовій торгівлі. Дискримінація і конкуренція на світових ринках с/г товарів. Світові стандарти на продукцію. Систематизація цін за умовами розрахунків, станом ринку, повнотою урахування витрат, специфікою товару і рівнем інформаційної відкритості. Цінові знижки.

Особливості торгівлі сільськогосподарськими товарами між економічно розвинутими державами і країнами, що розвиваються. Україна в системі міжнародного поділу праці та на світовому ринку сільськогосподарських товарів.

Обгрунтування економічної доцільності виробництва певного виду сільськогосподарської продукції в країні для внутрішнього ринку, на експорт та доцільності імпорту.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II.

Організаційні основи зовнішньоекономічної діяльності

Тема 5. Світовий ринок продукції рослинництва та тваринництва

Історична довідка світового ринку зерна. Продовольче і фуражне зерно на світовому ринку. Цукор і рослинні жири на світовому ринку. Ціни світового ринку на продукцію рослинництва. Основні експортери і імпортери продукції рослинництва. Місце України на світовому ринку продукції рослинництва. Обгрунтування економічної доцільності збільшення обсягів

виробництва окремих видів продукції рослинництва в Україні для внутрішнього ринку і на експорт.

Історична довідка світового ринку продуктів тваринництва (сировини і готових продуктів харчування). М'ясо тварин різних видів і птиці на світовому ринку. Світовий ринок молока і продуктів його переробки (сир, масло, сухе молоко, згущене молоко, казеїн). Основні експортери і імпортери продукції тваринництва. Місце України у світовій торгівлі продукцією тваринництва. Обґрунтування економічної доцільності збільшення обсягів виробництва окремих видів тваринницької продукції в Україні для внутрішнього ринку і на експорт.

Тема 6. Особливості ціноутворення на сільськогосподарську продукцію в світовому господарстві

Суть та принципи регулювання росту цін на сільськогосподарську продукцію. Соціальна спрямованість системи підтримки цін. Заставні ціни. Паритет цін. Завдання товарно-кредитної корпорації при мінливості сільського господарства. Цільові ціни. Коливання цін. Вплив держави на формування цін сільськогосподарських товарів. Ціна землі. Типи ринків сільськогосподарської продукції. Сільськогосподарський маркетинг.

Тема 7. Державні механізми регулювання розвитку сільського господарства в країнах світу

Формування аграрної політики держав. Необхідність втручання урядів у ринкові відносини. Адміністративні державні органи управління сільським господарством у різних країнах. Політика по відношенню до малозабезпечених груп населення, нерентабельних господарств, галузей економічної депресії. Ціновий механізм державного регулювання. Ціни: регульовані, договірні, контрактні, монопольні, вільні, біржові, демпінгові. Контроль за цінами. Системи підтримки цін. Кредитний механізм. Системи кредитування сільськогосподарських виробників у країнах світу. Податковий механізм. Види, структура та ставки податків стосовно виробництва сільськогосподарської продукції та за її реалізації в різних країнах. Податкові пільги. Списання державних боргів сільськогосподарських виробників. Механізми квотування виробництва сільськогосподарської продукції в різних країнах.

Квотування експорту та імпорту продукції сільського господарства. Системи митних тарифів та обмежень на імпорт і експорт продукції. Дотування сільськогосподарських виробників як механізм державної підтримки їх розвитку.

Правові аспекти діяльності суб'єктів, що займаються господарською діяльністю у різних країнах. Розгляд спірних питань в арбітражних судах.

Тема 8. Сільське господарство в системі міжнародних економічних та науково-технічних зв'язків

Суб'єкти міжнародних економічних зв'язків. Сучасний стан і найважливіші тенденції розвитку міжнародних економічних зв'язків. Вплив міжнародних економічних відносин на розвиток сільськогосподарського виробництва.

Об'єктивна необхідність і умови інтеграції України в сучасну систему економічних зв'язків. Відпрацювання ефективних механізмів зовнішньоекономічних розрахунків за сільськогосподарські товари.

Поглиблення міжнародного поділу праці, умови його розвитку. Формування світового ринку. Фактори посилення економічної взаємозалежності країн у забезпеченні продовольством. Необхідність вирішення глобальних проблем. Співпраця в галузі сільського господарства країн-членів ООН. Органи ООН з питань сільського господарювання, їх функції, результати роботи.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с. р.		л	п	ла б	ін д	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Економіка світового сільського господарства												
Тема 1. Роль сільського господарства у світовій економіці та тенденції його розвитку	11	1,5	1,5	-	-	8	11	0,5	0,5	-	-	10
Тема 2. Глобалізація розвитку і світові проблеми людства	12	1,5	1,5	-	-	9	11,5	-	0,5	-	-	11
Тема 3. Продовольча проблема в сучасному світі	9	1,5	1,5	-	-	6	10,5	-	0,5	-	-	10
Тема 4. Світовий ринок сільськогосподарськими товарами	13	1,5	1,5	-	-	10	12	0,5	0,5	-	-	11
Разом за змістовим модулем 1	45	6	6	-	-	33	45	1	2	-	-	42
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Організаційні основи зовнішньоекономічної діяльності												
Тема 5. Світовий ринок продукції рослинництва та тваринництва	11	1,5	1,5	-	-	8	10,5	-	0,5	-	-	10
Тема 6. Особливості ціноутворення на сільськогосподарську продукцію в світовому господарстві	12	1,5	1,5	-	-	9	12	0,5	0,5	-	-	11
Тема 7. Державні механізми регулювання розвитку сільського господарства в країнах світу	9	1,5	1,5	-	-	6	11	0,5	0,5	-	-	10
Тема 8. Сільське господарство в системі міжнародних економічних та науково-	13	1,5	1,5	-	-	10	11,5	-	0,5	-	-	11

технічних зв'язків												
Разом за змістовим модулем 2	45	6	6	-	-	33	45	1	2	-	-	42
Усього годин	90	12	12	-	-	66	90	2	4	-	-	84

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Змістовний модуль 1. Економіка світового сільського господарства			
1	Роль сільського господарства у світовій економіці та тенденції його розвитку	1,5	0,5
2	Глобалізація розвитку і світові проблеми людства	1,5	0,5
3	Продовольча проблема в сучасному світі	1,5	0,5
4	Світовий ринок сільськогосподарськими товарами	1,5	0,5
	Разом за 1 змістовний модуль	6	2
Змістовний модуль II.			
Організаційні основи зовнішньоекономічної діяльності			
5	Світовий ринок продукції рослинництва та тваринництва	1,5	0,5
6	Особливості ціноутворення на сільськогосподарську продукцію в світовому господарстві	1,5	0,5
7	Державні механізми регулювання розвитку сільського господарства в країнах світу	1,5	0,5
8	Сільське господарство в системі міжнародних економічних та науково-технічних зв'язків	1,5	0,5
	Разом за 2 змістовний модуль	6	2
	Всього	12	4

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Змістовний модуль 1. Економіка світового сільського господарства			
1	Роль сільського господарства у світовій економіці та тенденції його розвитку	8	10
2	Глобалізація розвитку і світові проблеми людства	9	11
3	Продовольча проблема в сучасному світі	6	10
4	Світовий ринок сільськогосподарськими товарами	10	11
	Разом за 1 змістовний модуль	33	42
Змістовний модуль II.			
Організаційні основи зовнішньоекономічної діяльності			
5	Світовий ринок продукції рослинництва та тваринництва	8	10
6	Особливості ціноутворення на сільськогосподарську продукцію в світовому господарстві	9	11
7	Державні механізми регулювання розвитку сільського господарства в країнах світу	6	10
8	Сільське господарство в системі міжнародних економічних та науково-технічних зв'язків	10	11
	Разом за 2 змістовний модуль	33	42
	Всього годин	66	84

9. Індивідуальні завдання (Теми рефератів)

1. Аналіз діяльності інвестиційних інституцій (холдингових компаній, фінансових груп, фінансових компаній) в сфері міжнародних операцій вкладення капіталу.
4. Аналіз ефективності зовнішньоекономічних інвестиційних проєктів.
5. Аналіз конкурентного середовища світового ринку
6. Аналіз міжнародного конкурентного середовища підприємства.
7. Валютні операції в банках та їх державне регулювання
8. Валютні операції у зовнішньоекономічній діяльності підприємств.
9. Визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємств
10. Діяльність спеціалізованих маркетингових фірм на зовнішньому ринку.
11. Економічні і політичні передумови виходу незалежної України на світовий ринок
12. Ефективність використання та обґрунтування залучення іноземних кредитів.
13. Ефективність ЗЕД
14. Єдиний митний тариф та правила переміщення товару через кордони. Розмитнення вантажів
15. Загальні положення зовнішньоекономічної діяльності підприємств в Україні та класифікація зовнішньоекономічних зв'язків
16. Загальні принципи та структура управління підприємствами (організаціями), що оперують на міжнародному рівні
17. Залучення іноземного капіталу та оцінка інвестиційної привабливості підприємства.
18. Залучення кредитних ресурсів для реалізації міжнародних підприємницьких проєктів.
19. Засади регулювання зовнішньоекономічної діяльності в системі управлінського ієрархічного простору
20. Зміст та особливості здійснення підприємствами зовнішньоекономічних операцій з інтелектуальною власністю
21. Зміст та особливості здійснення підприємствами зовнішньоекономічних операцій з надання послуг
22. Зміст та особливості здійснення підприємствами зовнішньоекономічних торговельних операцій
23. Зовнішньоекономічна політика підприємств

- України: її склад, структура та особливості
- 24.Зовнішньоекономічна діяльність в сфері науково-технічних відносин
  - 25.Інвестиції у зовнішньоекономічній діяльності підприємства.
  - 26.Інвестиційна привабливість галузі та фактори її підвищення.
  - 27.Інвестиційна привабливість регіону та фактори її підвищення.
  - 28.Інвестиційні процеси в зовнішньоекономічній діяльності підприємств України
  - 29.Іноземне інвестування в економіку України
  - 30.Інструменти регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
  - 31.Конкурентоспроможність продукції на зовнішньому ринку та шляхи її підвищення.
  - 32.Консалтинг в системі управління аграрними підприємствами при виході на зовнішній ринок
  - 33.Кредитування зовнішньоекономічної діяльності підприємств: можливості і перспективи
  - 34.Лізингові операції в зовнішньоекономічній діяльності
  - 35.Лізингові угоди у зовнішньоекономічній діяльності підприємств.
  - 36.Маркетинг у ЗЕД
  - 37.Маркетингова діяльність підприємств у ієрархічній системі пропозиції ринкового середовища
  - 38.Маркетингове середовище діяльності вітчизняних підприємств на зовнішньому ринку
  - 39.Маркетингові форми та засади інтенсифікації зовнішньоекономічної діяльності підприємств
  - 40.Менеджмент конкурентоспроможності товару на світовому ринку.
  - 41.Менеджмент міжнародних підприємницьких проєктів.
  - 42.Менеджмент цінової стратегії підприємства на зовнішньому ринку.
  - 43.Механізм управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.
  - 44.Митне регулювання ЗЕД
  - 45.Міжнародні господарські контракти
  - 46.Міжнародні експортно-імпорتنі договори купівлі-продажу товарів
  - 47.Міжнародні франчайзингові угоди: укладання, виконання та оцінка ефективності.
  - 48.Моніторинг зовнішнього макро- і мікро- середовища підприємства.

49. Обґрунтування рівня експортних цін підприємства.
50. Оподаткування в ЗЕД
51. Організація експортно-імпортних операцій підприємства
52. Організація експорту (імпорту) окремих товарних груп на рівні підприємства
53. Організація і техніка зовнішньоекономічної діяльності підприємств АПК.
54. Організація імпорту окремих товарних груп на рівні підприємства
55. Орендні операції у зовнішньоекономічній діяльності підприємств.
56. Основні підсумки і тенденції зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств
57. Особливості здійснення розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності та відповідальність за порушення валютного законодавства України
58. Особливості міжнародного бізнесу як основа специфіки міжнародного менеджменту
59. Особливості міжнародного менеджменту
60. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства та фактори її підвищення.
61. Пошук та оцінка іноземних партнерів
62. Розвиток зовнішньоекономічних зв'язків на етапі трансформування економіки України в ринкову: макроекономічний аспект
63. Розробка та запровадження глобальної стратегії корпорації.
64. Розробка та обґрунтування зовнішньоекономічної стратегії підприємства.
65. Склад і особливості здійснення підприємствами виробничих зовнішньоекономічних операцій
66. Специфіка зовнішньоекономічної діяльності підприємств у вільних економічних зонах.
67. Спільна підприємницька діяльність українських і іноземних суб'єктів підприємництва
68. Стратегічна ефективність та обґрунтованість залучення іноземних кредитів.
69. Стратегічний аналіз ефективності іноземних інвестицій.
70. Стратегічний аналіз організації та методів здійснення зовнішньоторговельних операцій .
71. Стратегічний аналіз фінансового стану зарубіжного партнера.
72. Стратегія виходу на зовнішній ринок аграрних

підприємств

73. Страховий захист зовнішньоекономічних операцій
74. Страхування зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Особливості оформлення, реєстрації і здійснення
75. Сучасні проблеми інтегрування України в систему світогосподарських відносин
76. Тарифне регулювання: інструментарій, механізм та ефективність впливу на зовнішньоекономічну діяльність господарюючих суб'єктів.
77. Торгово-посередницькі операції фірм на зовнішньому ринку.
78. Транспортні операції у зовнішньоекономічній діяльності підприємства.
79. Управління експортним потенціалом підприємства
80. Управління ефективністю зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
81. Управління ефективністю комерційною діяльністю підприємства на зовнішньому ринку.
82. Управління збутовою політикою на підприємстві при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
83. Управління збутовою політикою на підприємстві при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
84. Управління зовнішнім середовищем підприємств при виході за зовнішній ринок
85. Управління зовнішньоекономічним потенціалом підприємства: діагностика та формування
86. Управління зовнішньоекономічною безпекою підприємства
87. Управління зовнішньоторговельним оборотом регіону
88. Управління іміджем підприємства на зовнішньому ринку.
89. Управління інвестиційною привабливістю підприємства.
90. Управління інформаційним забезпеченням ЗЕД підприємства
91. Управління конкурентоспроможністю підприємства на світовому ринку
92. Управління контрактною діяльністю і практика ведення комерційних переговорів у зовнішньоекономічній діяльності
93. Управління контрактною діяльністю підприємства.
94. Управління маркетинговими дослідженнями на зовнішньому ринку.
95. Управління маркетинговими дослідженнями при

- здійсненні ЗЕД
- 96.Управління міжнародними науково-технічними зв'язками фірм
  - 97.Управління ризиками в зовнішньоекономічній діяльності підприємств.
  - 98.Управління спільним підприємством з іноземними інвестиціями.
  - 99.Управління ціновою політикою фірми на зовнішньому ринку.
  - 100.Управління ціноутворенням у зовнішньоекономічних контрактах.
  - 101.Управління ціноутворенням у зовнішньоекономічних операціях.
  - 102.Управління якістю продукції на зовнішньому ринку
  - 103.Фінансові умови зовнішньоекономічного контракту та форми міжнародних розрахунків.
  - 104.Форми та основи організації міжнародних розрахунків у зовнішньоекономічній діяльності підприємств
  - 105.Ціни на біржах України та світу

10. Методи навчання

Словесні:

1. Метод дискусії
2. Метод обговорення
3. Лекції
4. Бесіди

Наочні:

1. Пояснювально-ілюстративний
2. Пояснювально-демонстраційний

Практичні:

1. Проблемного навчання
2. Самостійна робота в бібліотеці
3. Частково-пошуковий
4. Дослідницький

11. Методи контролю

1. Усний індивідуальний контроль (іспит)
2. Усний фронтальний контроль (опитування)
3. Письмовий контроль (тестування, контрольні роботи)
4. Методи самоконтролю знань студентами

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Нікітченко В.С., к.е.н., доцент; Головня О.М., к.е.н., доцент. Тимчасова програма з курсу „Світове сільське господарство і зовнішньоекономічна діяльність” для студентів і магістрів спеціальностей 7.130102 „Агрономія”; 7.090221 „Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва”; 7.091902 „Механізація сільськогосподарського виробництва”; 7.090215 „Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва”; 7.090221 „Обладнання переробних та харчових виробництв” денної та заочної форми навчання . – Вінниця: ВДАУ, 2009. - 18 с.

2. Головня О.М., к.е.н., доцент, Табенська О.І., к.е.н., доцент. Методичні вказівки з дисципліни «Світове сільське господарство і зовнішньоекономічна діяльність» для виконання семінарських занять та

самостійної роботи студентів» для студентів спеціальностей: 7.130102 «Агрономія», 7.091902 «Механізації сільськогосподарського виробництва», 7.090215 «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва», 7.090221 «Обладнання переробних та харчових виробництв», 7.090221 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» денної та заочної форми навчання. - Вінниця: ВНАУ, 2012. – 77 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Агропромисловий комплекс України: стан та перспективи розвитку (1990-2000) / За ред. П.Т. Саблука, М.Я. Дем'яненка, М.Ф. Кропивка.-К.: ІАЕ УААН, 1999. -335 с.
2. Бабич А.О. Світові земельні, продовольчі і кормові ресурси.-К.: Аграрна наука, 1996 -570 с.
3. Белозерцев А.А. Мировое зерновое хозяйство. – М.: ВНИИТЭИ агропром, 1989.
4. Боева Т. Субсидирование и кредитирование сельского хозяйства Франции // Международный сельскохозяйственный журнал. – 1992. - № 5.
5. Власов В.І. Глобалізація і глобальна продовольча проблема // Економіка АПК. – 2004.- № 1. – С. 15-22.
6. Власов В.І. Глобальна продовольча проблема.-К.: ІАЕ, 2001.-506 с.
7. Власов В.І. Посилення світових глобалізаційних процесів (яким буде світ у 2011 році) // Стратегічні напрями розвитку агропромислового комплексу України. – К.: ІАЕ, 2003. – С. 5-6.
8. Власов В.І. Світ і продовольча проблема // Матер. міжнар. наук.-практ.конф. „ Еколого-економічні проблеми розвитку АПК”, Львів, 25-27 верес. 2002 р. – Л., 2002. – Т.1. – С. 3-6.
9. Власов В.І. Світові земельні ресурси та їх використання в сільському господарстві // Економіка АПК. – 2002. - № 6. – С.116 – 123.
10. Галушко В.П. Економіка світового сільського господарства. – К: НАУ. 1996. - 514 с.
11. Галушко, В.П. Економіка світового сільського господарства: навч. пос. для студ. і викл. економ. спец. вищих н / В.П.Галушко. - К.: НАУ, 1996. - 514 с.
12. Головченко, Н. М. Організаційно-економічні засади розвитку органічного сільського господарства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук / Н. М. Головченко ; кер. роботи О. М. Бородіна ; Ін-т економіки та прогнозування НАНУ. - К., 2010. - 20 с.
13. Гребельник О.П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. – К.: ЦУЛ, 2005

14. Дідковський, М.І. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посіб. / М.І. Дідковський. - К.: Знання, 2006. - 462 с.
15. Дмитрук Б.П. Спільне підприємництво в сільському господарстві. – К.: ЦУЛ. – 2007
16. Економіка сільського господарства : навч. посіб. / [В. К. Збарський, В. І. Мацибора, А. А. Чалий та ін.]; за ред. В. К. Збарського, В. І. Мацибори. - К.: Каравела, 2009. - 263, [1] с.
17. Економіка сільського господарства : підруч. для студ. екон. спец. вузів / П.П. Руснак [та ін.]; під ред. П.П. Руснака. - К.: Урожай, 1998. - 320 с.
18. Загородній, А.Г. Зовнішньоекономічна діяльність: Термінологічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. - К.: Кондор, 2007. - 168 с.
19. Зовнішньоекономічна діяльність : навч. посіб. для студ. ВНЗ / [Дахно І. І., Кобржицький В. В., Куценко В. М. та ін.] ; за ред. І. І. Дахна. - К.: ЦНЛ, 2006. - 359, [1] с.
20. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств : підруч/ для студ. вузів економ. спец. / В.Є Власюк [та ін.]; за ред. І.В. Багрова; М-во освіти і науки України, Дніпропетровський державний фінансово-економічний ін-т; . - К.: ЦУЛ, 2004. - 580 с.
21. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств області : Статистичний збірник / Державний комітет статистики України. - Вінниця, 2007. - 48 с.
22. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств області : Статистичний збірник / Державний комітет статистики України. - Вінниця, 2008. - 48 с.
23. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Підручник для вузів / І.В. Багрова, Н.І. Редіна, В. Є.Власюк, О.О. Гетьман; За ред. В.І. Багрової. – Київ, Центр навчальної літератури, 2004. – 580 с.
24. Зовнішньоекономічна діяльність у лісовому секторі : програма навч. дисципліни для підготовки фахівців ОКР "магістр" Спец. 8.09010301 "Лісове госп-во" (спец. "Менеджмент лісових ресурсів та лісове підприємництво") у ВНЗ III-IV рівнів акредитації / [А. Г. Лашенко, П. В. Кравець, О. П. Павліщук, Л. І. Ткач]; М-во аграр. політики та продовольства України, Наук.-метод. центр аграр. освіти. - К.: Аграр. освіта, 2011. - 14, [2] с.
25. Зовнішньоекономічна діяльність: теоретичні та практичні аспекти : навч. посіб.: присвячується 30-річчю ВНАУ / Г. М. Калетнік, В. О. Козловський , Г. М. Заболотний , С. В. Козловський ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, М-во аграр. політики та продовольства України, ВНАУ. - К.: Хай-Тек Прес, 2012. - 351, [1] с.
26. Зовнішньоекономічна діяльність: теоретичні та практичні аспекти : навч. посіб. / Г. М. Калетнік, В. О. Козловський, Г. М. Заболотний, С. В. Козловський . - Вінниця: [б. в.], 2012. - 519, [1] с.
27. Кандиба А.Н. Внешнеэкономическая деятельность в АПК. – К.: Урожай. – 1994
28. Кандиба А.Н. Зовнішньоекономічна діяльність в АПК. – К.: Урожай. – 1994

- 29.Кандиба, А.М. Зовнішньоекономічна діяльність в агропромисловому комплексі / А.М. КандибаМіністерство сільського господарства і продовольства України. - К.: Урожай, 1994. - 208 с.
- 30.Кандиба, А.М. Зовнішньоекономічна діяльність: Навчальний посібник для студ. екон. спец. / А.М.Кандиба. - К.: Аграр. наука, 2001. - 262 с.
- 31.Кредісов А.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю. – К.: Віра-Р, 1998.
- 32.Кредісов А.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю. – К.: ВІРА – В, 2000.
- 33.Масенко В.К. Валютно-фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності. – К.: ЦУЛ, 2004
- 34.Рум"янцев, А. П Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посіб. для студ. вузів / А. П Рум"янцев, Н. С Рум"янцева; М-во освіти і науки України. - К.: ЦНЛ, 2004. - 384 с.
- 35.Румянцев А.П. Зовнішньоекономічна діяльність. – К.: ЦУЛ, 2004
- 36.Сахацький, М.П. Проблеми відродження сільського господарства: [монографія] / М.П Сахацький. - К.: ІАЕ УААН, 2000. - 302 с.
- 37.Сергеев С.С. Система государственного регулирования рынка зерна в США // Международный сельскохозяйственный журнал. – 1992. - № 3.
- 38.Сіваченко І.Ю. Міжнародний агробізнес: Навчальний посібник. – Київ: ЦУЛ, 2003. – 208 с.
- 39.Сільське господарство Вінниччини: тенденції змін ефективності господарської діяльності різних організаційно-правових форм господарювання (за матеріалами вибіркового с.-г. підприємств та особистих селян. госп-в Вінниц. обл.) : [монографія] / [Т. О. Мулик, О. Ф. Томчук, О. С. Кривоконь та ін.]. - Вінниця: І. Б. Балюк, 2012. - 367, [1] с.
- 40.Сільське господарство України: криза та відновлення / Ред. Штефан фон Крамон-Таубадель, Ред. Сергій Дем"яненко, Ред. Арнім Кун. - К.: КНЕУ, 2004. - 207 с.
- 41.Сільське господарство України: криза та відновлення / Ред. Штефан фон Крамон-Таубадель, Ред. Сергій Дем"яненко, Ред. Арнім Кун. - К.: КНЕУ, 2004. - 207 с.
- 42.Соскиев А. Альтернативное использование сельскохозяйственных земель // Международный сельскохозяйственный журнал. – 1992. - № 1.
- 43.Сургай, Г.І. Сільське господарство України: уроки минулого у сучасний аграрний курс / Г. І. Сургай. - К.: Либідь, 1991
- 44.Татарко О.Г., Лобас М.Г., Власов В.І. Перспективи зростання виробництва зерна в Україні в контексті прогнозних оцінок розвитку світового продовольчого ринку // Агроінком. – 1998. - № 7-8. – С. 2-5.
- 45.Управління зовнішньоекономічною діяльністю: Навч. посібник: 2-ге вид., випр. і доп. / За заг. ред. А.І. Кредісова. – К.: ВІРА-Р, 2002. - 552 с.
- 46.Фаминский И.П. Основы внешнеэкономических знаний. М.: Междунар. Отнош.. – 1990.

- 47.Чекотовський, Е.В. Основи статистики сільського господарства: Навчальний посібник / Міністерство освіти і науки України. КНЕУЕ.В.Чекотовський. - К.: КНЕУ, 2001. - 432 с.
- 48.Шебанін, В.С. Системне оновлення і розвиток матеріально-ресурсного потенціалу сільського господарства: Монографія / Миколаївський державний аграрний університетВ.С Шебанін. - К.: ННЦ ІАЕ, 2005. - 276 с.
- 49.Экология и экономика природопользования: Учебник для вузов/ Под ред. проф. З.В. Гиурсова, проф. В.Н. Лопатина.- 2-е изд., перераб. и доп.- М.: ЮНИТИ-ДАНА, Единство, 2002. - 519 с.
50. Юдин А. Государственное регулирование и кредитирование сельского хозяйства в Великобритании и США // Международный сельскохозяйственный журнал. – 1992. - № 5.

Допоміжна

1. Корпоративне управління в зовнішньоекономічній діяльності: Метод. вказ. до вивч. дисципліни для студ. спец. 8.050206 "Менеджмент ЗЕД" напряму 0502 "Менеджмент" ден. форм навч. / Національний ун-т харчових технологій / Олена Анатоліївна Понежда (уклад.), Олена Леонідівна Чернелевська (уклад.). — К. : НУХТ, 2005. — 9с. — Бібліогр.: с. 9.
2. Топіха Валерій Іванович, Ковалишин Петро Володимирович, Лагодієнко Володимир Вікторович, гончаренко Ірина Василівна, Іртищева Інна Олександрівна, Ключник Альона Володимирівна. Менеджмент ЗЕД в АПК: [монографія]. — Миколаїв : МДАУ, 2006. — 354с. — Бібліогр.: с. 346-353.
3. Бовтрук Юлія Анатоліївна. Вступ до спеціальності "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності": навч. посібник / Міжрегіональна академія управління персоналом. — К. : МАУП, 2007. — 153с. — Бібліогр.: с. 147-150
4. Гладунський Василь Назарович, Князь Святослав Володимирович, Пушак Ярослав Ярославович, Мельник Микола Остапович. Методологія наукових досліджень та методика викладання менеджменту зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник для студ. напряму 0502 "Менеджмент" спец. 8.050203 "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності" / Національний ун-т "Львівська політехніка". — Л. : Видавництво Національного ун-ту "Львівська політехніка", 2003. — 172с. — Бібліогр.: с. 94-96.
5. Батченко Людмила Вікторівна, Дроздова Галина Михайлівна, Дятлова Валентина Василівна, Ткаченко Олена Георгіївна, Семенова Тетяна Валентинівна. Зовнішньоекономічна діяльність: теорія і практика сучасного менеджменту / Донецький держ. ун-т управління. — Донецьк : Норд-Прес, 2005. — 244с. — Бібліогр.: с. 233-243.

6. Дроздова Галина Михайлівна, Зякун Володимир Володимирович. Термінологічний словник з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності. — Донецьк : ДонДУУ, 2006. — 114с. — Бібліогр.: с. 113. Жуков Сергій Олександрович. Лекції з зовнішньоекономічної політики: Навч. посіб. для студ. спец. "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності" вищ. навч. закл.. — 2. вид., перероб., доп. — Кривий Ріг : Мінерал, 2001. — 346с.
7. Менеджмент зовнішньо-економічної діяльності: підручник / Н.П. Прищепа; ДЗ "Луган. нац. ун-т ім. Т.Шевченка". — Луганськ, 2009. — 151 с. — Бібліогр.: с. 149-151. — укр.
8. Завдання для перевірки знань з навчальної дисципліни "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності" для студентів спеціальності "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності" денної форми навчання / Харківський національний економічний ун-т / Людмила Віталіївна Базалієва (уклад.). — Х. : ХНЕУ, 2008. — 64с. — Бібліогр.: с. 62.
9. Збірник тестових завдань для підготовки до державного іспиту з базової освіти з напрямку "Менеджмент" за професійним спрямуванням "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності" / Київський національний торговельно-економічний ун-т / Олександр Петрович... Гребельник (уклад.). — К., 2003. — 213с.
10. Збірник тестових завдань для підготовки до державного іспиту з базової освіти з напрямку "Менеджмент" за професійним спрямуванням "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності" / Херсонський держ. технічний ун-т / Олена Андріївна Савчук (уклад.). — Херсон : Олді-плюс, 2004. — 327с.
11. Кузьмін Олег Євгенович, Босак Андрій Остапович, Дарміць Ростислав Зеновійович. Планування, організування та мотивування зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. для студ. спец. 7.050206, 8.050206 "Менеджмент зовнішньоекон. діяльн." / Національний ун-т "Львівська політехніка". — Л. : Львів. політехніка, 2009. — 320с. — Бібліогр.: с. 313-317.
12. Рогожин Вячеслав Дмитрович, Базалієва Людмила Віталіївна. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник / Харківський національний економічний ун-т. — Х. : ХНЕУ, 2006. — 196с. : рис. — Бібліогр.: с. 190-191.
13. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. / В.Д. Рогожин, Л.В. Базалієва; Харк. нац. екон. ун-т. — Х., 2006. — 196 с.: рис. — Бібліогр.: 32 назв.
14. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: підручник / В. О. Ткач, І. Л. Сазонець, С. Е. Сардак, Н. І. Галан, О. А. Джусов, Н. П. Мешко; Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара. — Донецьк: Юго-Восток, 2010. — 451 с. — Бібліогр.: 72 назв.
15. Методологія наукових досліджень та методика викладання менеджменту зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. / В.Н. Гладунський, С.В. Князь, Я.Я. Пушак, М.О. Мельник; Нац. ун-т "Львів. політехніка". — Л.:

- Вид-во Нац. ун-ту "Львів. політехніка", 2003. — 170 с. — Бібліогр.: 52 назв.
16. Страхований менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. / В. С. Ніценко, В. В. Попович, О. О. Красноручський, Я. В. Сухій, О. Ю. Бобловський; М-во аграр. політики України, Одес. держ. аграр. ун-т. — О., 2011. — 422 с.: рис., табл. — Бібліогр.: Бібліогр.: 29 назв
  17. Стратегічне управління організацією в умовах швидких змін середовища / І.В. Парій // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Пробл. економіки та упр. — 2011. — N 698. — С. 244-249.
  18. Антикризове управління та управлінські рішення - проблеми підприємств малого бізнесу: Моногр. / С.А. Бурій, Д.С. Мацеха. — Хмельниц.: ТОВ "Тріада-М", 2006. — 93 с. — Бібліогр.: с. 89-92.
  19. Антикризове управління: вибір методів / Д.В. Нізалов // Зб. наук. пр. НаУКМА. (Миколаїв. філ.). Економіка. — Т. 9 — С. 57-59. — Бібліогр.: 5 назв. — укр.
  20. Антикризове управління: теорія, методологія та механізми реалізації: монографія / О. В. Коваленко; Запоріж. держ. інж. акад. — Запоріжжя, 2011. — 466 с.: рис., табл. — Бібліогр.: Бібліогр.: 307 назв
  21. Антикризовий менеджмент: навч. посіб. / Л.М. Каліна; Бердян. ун-т менедж. і бізнесу. — Донецьк: Юго-Восток, 2008. — 295 с. — Бібліогр.: с. 292-294.
  22. Антисипативна концепція управління підприємствами в системі антикризового менеджменту / Л.С. Козак, О.В. Федорук // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Пробл. економіки та упр. — 2010. — N 668. — С. 81-87. — Бібліогр.: 18 назв. — укр.
  23. Кризовий менеджмент та принципи управління ризиками в процесі ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій / С.О. Гур'єв, А.В. Терент'єва, П.Б. Волянський. — К., 2008. — 148 с. — Бібліогр.: с. 146-147.

15. Інформаційні ресурси

1. Персональний кабінет викладача Головні О.М. на внутрішньому порталі ВНАУ
2. Мережа Інтернет
3. Офіційні сайти органів державного управління

Затверджую
зав. кафедрою _____ (О.О. Прутська)
Протокол засідання кафедри № 1
від “__28__” __серпня__ 2012 р.

*Графік захисту модулів по дисципліні
„Світове сільське господарство і ЗЕД”
студентами 5 курсу спеціальності*

7.09010101 Агрономія

Модуль І

І група 11.02.13 р.

ІІ група 12.02.13 р.

Модуль ІІ

І група 28.03.13 р.

ІІ група 29.03.13 р.